

ጉዕዞ አልራቢጣ አልእስላሚያን፣ አንድነትን

ረዘነ ሃብተ

ሓደ መስከረም 2015

ቀዳማይ ክፋል

አንድነት ንኹሉ መበቀላውን፣ ባህላውን፣ ሃይማኖታውን ምትእስሳር ቡድኑ ቡድ ሰውራ'ውን ስለዝተወቐጹ ጠፊኡ፣ ራቢጣ አልእስላሚያ ግን አብ'ቲ ሰውራ ከይተረፈ ሓይሉ፣ ህልውንኡ አረጋጊጹ፣ ንኹሉ መበቀላውን ባህላውን ሃይማኖታውን ምትእስሳር አማዕቢሉ ጥራሕ ዘይኮነስ ናብ አዝዩ ሕሉፍ ጂሃዳዊ ምንቅስቃሴ ተቐይሩ ይርኩብ ኣሉ።

ኤርትራ ንትብሃል ሃገር ኣብ ወሽጣ ዝኩብሩ ህዝብታት ተኣኪቦም ተዛትዮም፣ ተመያይጦምን፣ ተረዳዲኦምን ዝመስረትዎ ሃገር ኣይኮነትን፣ ከም መብዛሕተኤን ሃገራት ኣፍሪቃ፣ ኤርትራ'ውን ብባዕዳዊያን ገዛኢቲ እያ ተመስሪታ፤

ጣልያን ንኤርትራ ክምስርታ እንክሎ፣ እተጠቐመሉ መጽናዕቲ ይኹን መጻሕፍቲ ጣልያን ባዕሉ ጥራሕ እዩ ዝፈልጦ፤ ስለ'ዚ ጣልያን ንረብሕኡ እዩ መሰሪትዎ ኢልካ ምሕላፍ ዝሓሸ ይመሰሰሊ። ድሕሪ ወድቀት ጣልያን፣ ኤርትራ ኣብ ትሕቲ መግዛእታዊ ምሕድራ እንግሊዝ ወዲቓ ንኣጲር ዓመታት ኣብ ትሕቲ ምሕደራ እንግሊዝ ድሕሪ ምጽናሕ ኣብ ትሕቲ'ዚ ምምሕዳር ሕዝቢ ኤርትራ ናይ መሰል ርእሰ ወሳኔ ዕድል ተዋሂቡዎ ብሰንኪ እቲ ዝከበረ ሃይማኖታውን ቀቢላውን ኣተሓሳስባን ምቅታልን፣ ምትሕርራድን፣ መሰል ርእሰ ወሳኔ ህዝቢ ኤርትራ ክዕወት ኣይከኣለን።

ንዝተዋሃበ ዕድል መሰል ርእሰ ወሳኔ ህዝቢ ኤርትራ፣ ኣብ ምፍሻል ቀንዲ ተሓተትቲ ራቢጣ አልእስላሚያን አንድነትን እዮም፣ አንድነት ዋላውን ብሰውራ ኤርትራ ከይተረፈ ተሃዲኑ ተቐጥቂጡ ክጠፍእ እንክሎ ራቢጣ አልእስላሚያ ግን ሰውራ መሪሑ ክጉዳዝ ዕድል ረኺቡ ክሳዕ ሕጂ'ውን ጉዕዞኡ ይቐጽል ኣሎ።

ብሰንኪ ሃይማኖታውን ዓሌታውን መበቀላውን ፍልልያት፣ ኣብ ዘዩድሊ ግጭት፣ ምቅትታል፣ ምትሕርራድን ብምወዳቕ ነቲ ተዋሂቡ ዝከበረ ናይ መሰል ርእሰ ወሳኔ ዕድል ምፍሻል ብኤርትራ-ውያን ዝተፈጸመ እቲ ዝግበዩ ጌጋ እዩ። ስለ'ዚ ሃይማኖት ካብ እምነት ምዃን ኣሊፉ ምስ ፖለቲካ እንተድኣ ተሓናፊጹ ዝግበዩ ጸገም ዝፈጥር ኣካል እዩ ዝኸውን፤ እዚ ሕማም'ዚ ክሳዕ ሕጂ ንሱባዓ ዓመታት ከም ካንሰር ንኤርትራዊ ፖለቲካን መንነትን ዝርምስ ዘሎ ፈወሲ ክንረኽቡ ዘይከኣልና ቀንዲ ሕማም እዩ።

ንዝተወሃበና ዕድል መሰል ርእሰ ወሳኔ፣ ክንዕወተሉ ስለዘይከኣልና ንሰላሳ ዓመታት መሪርን ጽንኩርን ናይ ብዙሓት ኣሸሓት መንእሴታት መሰዋእትን፣ ናይ ኣማኢት ኣሸሓት ሰንክልናን ክንክፍል ግድን ኮይኑ። ኣብ'ዚ ናይ ሰላሳ ዓመታት ብረታዊ ቻልስፍ'ውን እቲ ናይ መሰል ርእሰ ወሳኔ ዕድልና ዘፍሸለ ሕማም (ሃይማኖታዊ ጸገም) ኣዝዩ ኣሉታውን ዓንቃፍን ድሑርን ፈላላይን ተራ ተጻዊቱ እዩ።

መንግስቲ ብሪጣንያ፣ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ክልተ ክምቀል ኣለዎ፣ ባርካ፣ ሰንሒት፣ ሳሕል፣ ናብ ሱዳን ምጽንባር፣ ከበሳታት ኤርትራ ምጽዋዕን ዓሰብን ድማ ናብ ኢትዮጵያ ምጽንባር።

እንግሊዛውያን ከም ጎራሓት ከም ምስጢራውያን ከም ተንኮለኛታት ይግለጹ እዮም። ብኻሊእ ሸነኽ'ውን ከም ረቀቕቲ ከም ሓያላት ከም ቀልጠፎም ንነገራት ናይ ምንባብን ምጽናዕን ምግምጋምን፣ ረቂቕ ዓቕሚ ከምዘለዎም ይንገረሎም እዩ።

ብናተይ እምነት፣ እንግሊዛውያን ዝዚ ኣብ ላዕሊ ተጠቒሱ ዘሎ ፍታሕ ንኸቐርቡ ዝተገደዱሉ ቐንዲ ምክንያት፣ ህዝቢ ኤርትራ ብሓባር ክኩበር ኣይክእልን እዩ ካብ ዝብል ቁነዕ እምነትን መጽናዕትን ዝብገስ እምበር፣ ካሊእ ዕላማ ዘለዎ ኣይመስለንን። ናይ ሰላሳ ዓመታት ብረታዊ ገድሊ፣ ምስ ኩሉ ክሳርኡ ናይ ዕዕራን ኣርባዕተን ዓመታት ግፍዓዊ ምሕደራ ስርዓት ህግደፍ፣ ምስ ኩሉ

ክሳርኤ ከይኢጋጠመና እንክሎ ንናይ እንግሊዝ ፍታሕ ነቲ ናብ ኢትዮጵያ ምጽግባር ንዝብል ሸነኹ ቀይርካ ይኹን ምርጫ ናይ ህዝቢ እንተኾይኹ ወን ከምዘለዎ ናብ ኢትዮጵያ ምጽግባር ንዝብል ፍታሕ ከመይ ትርእዩዎ?

እነ ብሸንኸይ ዝሓሸ ኩነታትን ሰላምን ርግኣትን ክፈጥር ዝኸኸል ቁነዕ ምርጫን ፍታሕን ምኾነ ነይሩ ኢሉ ብጽኑዕ ይኣምን። ምኽንያቱ ኣብ ሞንጎ ደቂ ኸበሳ ትግርኛ ክርስትያንን ኣብ ሞንጎ ደቂ መታሕት እሰላምን ሓድነት ክረጋገጽ እዩ ኢሉ ኣይኣምንን። ንሰብዓ ዓመታት ክረዳኣ ዘይከኣለ ህዝቢ ሕጂ ወን ካብ ዝሓለፈ መድረኻት ንላዕሊ ሕጂ ወን ኣዘዩ ተፈላልዩ ርክባቱ ቡቲኹ ንዘሎ ህዝቢ ኣብ ሓድነት ክመጽእ እዩ ኢሉካ ምእማን የዋህነት እዩ።

ብናተይ እምነት ደቂ መታሕት ፍሉይ ፍቕርን ክብርን ናይ ኤርትራዊ ሃገርነትን ዜግነትን ኣለዎም ኢሉ ኣይኣምንን። ንደቂ መታሕት ኤርትራዊ ሃገርነት ይኹን መንነት ምስ ዓረብነት ጽኑዕ ምትእስሳር ፈጠርካ ኣካል ዓረብ ኮይንካ ትጎግዘሉ ዓረባዊ መንነት ምርግጋጽ ጥራሕ እዩ ዘዕግቦም። ብፍላይ ደማስከስ፡ ባግዳድ፡ በጺሒም ኣብታ ናይ ባዓስ መዝገብ ሸሞም እንተድኣ ኣስፈርም ልዕሊ ዓረብ፡ ዓረብ እዮም ዝኾኑ። ደቂ መታሕት ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግርኛ ዘለዎም ጽልእን ንዕቕታን ልክዕ ኣዕራብ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ሓብሻ ምስ ዘለዎም ጽልእ ማዕረ እዩ። ኣዕራብ ንህዝቢ ሓብሻ ስለምንታይ ኣምሪርም ይጸልእዎም ዕድል ኣብ ዝረኽቡሉ እዋን ወን የሳቕዩዎን ይብድልዎን የዋርድዎን ክሳዕ ሕጂ ዘይበርሃለይ ጉዳይ እዩ።

ኣቦይ ዓረብኛ ኣጸቢቐ ዝመልኽ ሰብ ነይሩ። እቲ ጉዳይ ስለምንታይ ከምዘተበገሰ ኣይዘክርን። ኣቦይ ግን ኣዕራብ ክምሰሉ እንክለወ፡ “ኸሊ ኣልሓሸ ኣቕቱል ኣልሓሸ” ይብሉ። ትርጉሙ ነቲ ተመን ገዲፍካ ነቲ ሓብሻ ቕተል ማለት እዩ። ኢሉ ዝነገረና ነገር ክሳዕ ሎሚ ይዘክር። እዚ ኣዘዩ ኣጸያፊ ዝኾነ ናይ ኣዕራብ ጽልእ ኣብ ልዕሊ ሓብሻ መበገሲኡን ምኽንያቱን ግን ክሳዕ ሕጂ ክበርሃለይ ኣይከኣለን። መንግስቲ ኢትዮጵያ ናይ ፌደራሽን ወዕል ኣፍሪሶም ንኤርትራ ኣካል ናይ ኢትዮጵያ ምስ ዝበሩዋ፡ ግብጹ ብሸነኹ ወን ኣብ ካይሮ ንዝነበሩ ክልተ ደቂ መታሕት፡ ንእድሪስ መሓምደ ኣደም ከም ፕረዚደንት፡ ንእድሪስ ግላዊድዮስ ከም ምክትል ፕረዚደንት ብምሻም፡ ብሸሕን ትሸዓተ ሚኒስትሩን ሱሳን ኣብ ካይሮ ኣብ ብረታዊ ቻልሲ ዝኣምን ብተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ዝጽዋዕ ወድብ ከምዘተመሰረተ ኣዊጃም። እድሪስ መሓምደ ኣደም ናብ ከባቢ ኣቕርደት ተጓዲዞ ኣብቲ ኸባቢ ምስዘርከቡ መሻይኹን ብመገደም ኣቢሉ ወን ምስ ሓሚድ እድሪስ ዓዋተ ቀጸሊ ርክባት ድሕሪ ምክያድ፡ ኣብ ባሕቲ መስከረም ሸሕን ትሸዓተ ሚኒስትሩን ሱሳን ሓደን በመሪሕነት ሓሚድ እድሪስ ዓዋተ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ብዝብል ስም ብረታዊ ቻልሲ ከም ዝተጀመረ ብዕሊ ተኣዊጃ።

እዚ ብኢድ ኣእታዊነት መንግስቲ ግብጹ ንፖለቲካዊ ረብሓን ጠቕምን ግብጹ ዝተመሰረት ብወልቀ ሰባት ዝምራሕ ጉጅለ ናይ ህዝቢ ኤርትራ ማሕበራዊ ኣቋቋማ ዘይፈልጥ ብሃይማኖታዊን ቀበላዊን ዓረባዊን ስምዒታት ዝተሰመመን ዝተመረዘን ንኹሉ ኤርትራዊ ዓቕምታት ጠርኒፉ ንረብሓን ጥቕምን ኤርትራዊ ሃገራዊ መንነት ክርብሕ ዘይኸኸል ጉጅለ፡ ግብጹ ጥራሕ ስለዝደለዩዎ ዝተመሰረተ ብምጻኑ ንሰውራ ኤርትራ ከመርሕን ከዴዊትን ኣይከኣለን። ብኣንጻሩ ሃይማኖታዊን ቀበላዊን ዓረባዊን ዕላማታት መበገሲኡ ገይሩ ስለዝተጓዘ ኣብ ልዕሊ ብሃይማኖትን በቀቢላነትን ምስኡ ንዘይመሳሰሉ ብፍላይ ንተወለድቲ ትግርኛ ክርስትያን ብኣዘዩ ኣስካሕካሒ ግፍዕታትን ኣረማኖዊ ጭካኔታትን ብዘተሓወሰ መንገዲ ናይ ምርሻንን ምሕራድን ስንምትታት ተወሲዱ እዩ።

ብሸሕን ትሸዓተ ሚኒስትሩን ሓምሳን ሸሞንተን ብዕዋቃዊ ቃልሲ ዝኣምኑ ብረት ተዓጢቑም ጸላእቲ ዝቕንጽሉን ዘርዕዱን ዝነበሩ ምንቅስቃስ ሓርነት ኤርትራ (ሓራካ) ዝበሃሉ ሰለሰተ ንጹራት ዕላማታት ሒዞም ዝተበገሱ፡

- 1. ህዝቢ ኤርትራ ከምዝሓብር ምግባር
- 2. ነጻነት ኤርትራ ምርግጋጽ
- 3. ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ምምስራት

ዝብል ዕላማ ወኒኖም ካብ ኩሉ ህዝቢ ኤርትራ ዝተዋጽኡን ናይ ህዝቢ ኤርትራ ማሕበራዊ ኣቋቋማ ዝፈልጡን ዝርድኡን ነይሮም። ብሸሕን ትሸዓተ ሚኒስትሩን ሱሳን ሓሙሽተን ዓመተ ምህረት፡ ዒላ ጳዕዳ ኣብ ዝተባህለ ቦታ፡ በዞም ሃይማኖታዊያንን ዓሊታዊያንን ዓረባዊያንን ጉጅለታት ተወቑዮም ተደምሲሶም። ምኽንያቱ ግብጹ ንሰውራ ኤርትራ፡ ንሚዳ ኤርትራ ንሳቶም ጥራሕ ንክብሕትዎ መምርሒ ስለዝሃቡዎም፤

እዞም ሃይማኖታዊያንን ቀበላዊያንን ዓረባዊያንን ጉጅለ መታሕት፡ ነቶም ክቃለሱን ክጋደሉን ናብ ሚዳ ዝወረዱን ተወለድቲ ትግርኛ ክርስትያን ክድህሉዎም ክፈራርህዎም ክጥርጥርዎምን ምሳላፍ ክክፍጉዎምን እምበር ከም መሻርኽቲ ርእዮሞም ኣይፈልጡን። ንኣብነት ታሕሳስ 1969 ካብ ኣዲስ ኣበባ ክጋደሉ ንዝመጹ ክልተ ሚኒስትራን ሓምሳን ትግርኛ ክርስትያን ሰለይቲ ኢኹም ብዝብል ጭብጢ ዘይብሉ ኸሲ ረሺኖሞም፤ ኣብ ተኸረረት ነቶም ኣብ ጀራዲን ጠላይን ዝሰርሑ ንዝነበሩ ሸቃሎ ደቂ

ኸበሳ ትግርኛ ክርስትያን ሰዎ ሼዋክን ብዙብል ክሲ ንብዙሓት ክርስትያን ደቂ ኣንስትዮ ሓሪዶም እዮም። እዚ ንኣብነት ዝተጠቐሰ እዩ እምበር፡ በዞም ግፍዔኛታት ዝተፈጸመ በደል ብዙሕ እዩ።

ነቲ ግብጻውያን መሪቕም ዝሃቡዎም ወድብ ክመርሑም ኣይክኣሉን። ኣብ መወዳእታ'ውን ናብ ሱዳን ሒዞም ኣትዮም፤ ብናይ ደገን ብናይ ወሽዋን ሓበሻ ስለዝተሃረምና ተገዲድና ንሱዳን ኣቲና ክብሉ'ውን ሰሚዖናዮም። ኩሉ ግዜ ጸገሞም ሓበሻ እዩ። እምበር ድኽመቶምን ጉድለቶምን ክእርሙ ኣይበቐዱን፤ ነታ ዓረባዊት ኤርትራ ክምሰርቱ ስለዘይበቐዱ ሕጂ'ውን ተቓዋሚቲ ኢና ብማለት ነተን ኩለን ኣብ ሓራ መሬት ኤርትራ ኣትዮን መሰቀላዊያን ወትሃደራት ስርዓት መንግስቲ ትግርኛ ደምሲስና ቀቲልናን እንዳበሉ ይጃገሩ ንዝከብሩ ኣካላት ግብረ ሸበራ ጃሃድ ኣኻኺቦም ኣብ ክልተ ሸሕን ክልተን ምሕዝብት መሰሪቶም፤ ኣብ'ቲ ቻርተር ሃይማኖታዊ እሰላማዊ ኣጀንዳታት ኣሰፈሮም ነቲ ምሕዝብት ክቆጸሩ ኩሉ ምድላዎትን ማለታትን እስትራተጂን ፕሊሲን ኣወጸዱም ዝክኣሉም ሰሪሖም። ክዕወቱ ግን ኣይክኣሉን፤ ብክልተ ሸሕን ሓሙሽተን ኪዳን ተመሰሪቱ። ንኪዳን'ውን ልክዕ ከም'ቲ ናይ ምሕዝብት ብተመሳሳሊ መንገዲ ነቲ ሸሪባዊ ሃይማኖታዊ ጉዳያት ንምዕዋትን ንምዕብላልን ኩሉ ዝክኣሉም ገይሮም ዕላምኦም ክዕወቱ ግን ኣይክኣሉን። ብኣንጻሩ ብዙሓት ጉጅለታት ንኪዳን ገዲፈንኦ ወጸዱን። ኪዳን ናብ ትርጉም ዘይብሉ ደረጃ ወሪዱ፤ ካብ ክቱር ሕርቃንን ዓቕሊ ጽበትን ተዳሙን ዝበሃል ናይ እሰላማዊ ሕቶ ጥራሕ ዝገድሱን ንእሰላማዊ ጉዳያት ጥራሕ ዝግደሱን ዝነጥፍን ፍታሕ ዝደልን፤ እሰላማዊ ግንባር መሰሪትና ኣሎና ኢሎም ብእወጅ መልክዑ ኣፍሊጦም።

እቲ ተሓኤ፡ ፊደራልያ፡ ዝብል መጻወዲ ትርጉም ዘይብሉ ናይ ሕሶት ኣሰማት ምኻኑ ብምርግጋጽ እቲ ቐንዲ ዕላማ ኣብ ኤርትራ ናይ ኣሰላም መሰል፤ ናይ ኣሰላም ዕላማ፤ ናይ ኣሰላም መንግስቲ፤ ናይ ኣሰላም ልዕልና ምርግጋጽ ምዃኑ ብግልጺ ኣረዲኦምና። ጉዕዞም'ውን ንዕላምኦም መሰረት ጌሩ ክሳዕ ሕጂ ይጓዝ ኣሎ።

ብክልተ ሸሕን ዓሰርተ ሓደን፤ ሃገራዊ ጉባኤ ኣካይድና ዝብል ባዶ ፕሮፖዖንዳ ኣሒደሎም ባይቶ መሰሪትና ተባሂሉ፤ ክንደይ ጃህራ ሰሚዖና። ሓሙሽተ ሚእቲ ሰባት ኣኪብካ ሃገራዊ ዋዕላ ምሰማዩ ነወሪ እዩ፤ ሃገር ብህዝቢ እዩ ዝወከል፤ ናይ ወልቀ ሰባት ወድባትን ናይ ጉጅለታትን ደማሚርካ ሳላሳን ኣርባዕተን ወድባት ተሳቲፈን ተባሂሉ ናይ ሕሶት ፕሮፖዖንዳ ምዝርጋሕ ሃገራዊ ከተምሰሎ ምፍታን ተመሊሱ ዘወቀዔካ ጌጋ እዩ። ይትረፍ'ዶ ሃገራዊ ጉባኤ ክትብሎ ናይ ተቓዋሚቲ ጉባኤ'ውን ክባሃል ኣይግብእን። ምክንያቱ ንኹሉ ተቓዋሚ'ውን ስለዘይጠርነፈ። ክሳዕ ሕጂ'ውን ተገቲሮም ከም ዓሻ ሃገራዊ ጉባኤ ይብሉዎ ኣለዉ። ኪዳን ተዳሙን ነቲ ጉባኤ ንምዕብላልን ተዓዊቶም ንምወጻእን ካብ ሱዳን ኣማኢት ደገፍቶም ኣሳቲፎም እዮም። ክዕወቱ ግን ኣይክኣሉን። ዋላ ርኡይ ስርቅን ምድንጋርን ሰሪሖም ክዕወቱ ኣይክኣሉን። እቲ ብሃገራዊ ጉባኤ ዝተመሰረተ ባይቶ ሕልሚ ኮይኑ ተሪፋ፤ ናይ ዝፈሸሉ ወድባት ጉባኤ ይትረፍ'ዶ ሃገራዊ ክትብሎ ናይ ተቓዋሚቲ ኣኺባ ክትብሎ'ውን ብዙሕ ሕቶታት ስለዝፈጠሩ ኣጸጋሚ እዩ። ምክንያቱ ንኹሉ ተቓዋሚ ክጥርንፍ ስለዘይክኣለ ኣዩ። እቲ ብዙሕ ዝተጃህሩሉ ባይቶ ኣብ ዝሓለፈ ወሑዳት ኣዋርሕ ኣብ ሞንጎ ፈጸምን ኣብ ሞንጎ ኣሰናዳወን ኣካላት ግርጭት ጥራሕ ዘይኮነስ ናብ ዘይተደላዩ ጸርፍን ምድፍፋርን ዘብጸሑ ኣዘዩ ሓደገኛ ኩነታት ዝፈጠረ ኣጋጣሚ ነይሩ።

ኪዳን ተዳሙን ብፍላይ'ውን በሽር ኢሳቕ፤ ቅድሚ ሕጂ ንዝነበሮ ናይ ዕብላላ ሙብቲ ተጠቐሙ ንደንበ ተቓዋሚ ይዝወሮን ናብ ድላዩ ይወሰድን ነይሩ። በሽር ኢሳቕ ንፕሮፊሰር ማግኔት መሪሖ ናብ ሰመራ ዋና ከተማ ክልል ዓፋር ኢትዮጵያ ተጓዲዙ ኣብ'ቲ ኮንፈረንስ ናይ ቀይሕ ባሕሪ ዓፋር ፕሮፊሰር ማግኔት ህዝቢ ቀይሕ ባሕሪ ዓፋር ብመንግስቲ ትግርኛ ተዝኢኡ ይጸንት ኣሎ ኣብ ዝበለሉ እዋን፤ ተሲኡ ዘጣቕዔን ዝዓለለን ሰብ እዩ። ከምድላዩ ዝገብር ከም ርእሲ ናይ ኪዳን ተዳሙን ዝፍለጥ ኣዘዩ ተንኮለኛን ፈላላይን ሰብ እዩ። ሕጂ'ውን ከም ኦሙሉ እቲ ፈጻሚ ኣካል ክሰርቕ ስለዝረኸቦ እቲ ዘይምርድዳእን ዘይምሰምማዕን ተፈጠሩ። ምክንያቱ ሕጂ ንበሽር ከሕልፋ ዘይክኣሉ ሓዳሳት ሰባት ብግምባር ደረጃ ተጠርኒፎም ነቲ ሓይሊ ሚዛን ቀይሮም ኣብ ደንበ ተቓዋሚ ዓብላሊ ተራ ንክጸወቱ ተዳልዮም ዘለዉ ኣብ ኤርትራ ኤትኒካዊ ፊደራልያዊ ስርዓት እንተላይ ናይ ብሄር ሕቶ ከይተሸራረፈ ናይ ምንጻል ሙብቲ ኣብ ቅዋም ዘሰፍር መንግስታዊ ስርዓት ንክምሰርቱ ዝቃለሱ ዘለዉ ኣካላት እዩም። ስለ'ዚ ንበሽር ከምዘይሰርቕ ጥራሕ ዘይኮነስ ክሰርቕ'ውን ክፍትን ከምዘይብሉ፤ ብሓፈሽኡ ብዓል በሽር ኢሳቕ ኣብ ኢትዮጵያ ምህላዎም ትርጉም ዘለዎም ኣይመስለንን፤ ዕላምኦም ጥራሕ ዘይኮነስ ንዓሰርተ ሰለስተ ዓመታት ዝከብሮም ናይ ምዕብላል ተራ'ውን ፈሸሉ እዩ። ናይ ዓሰርተ ሰለስተ ዓመታት ሕልሚ ኣይተፈትሖን፤ እቲ ሕማቕ ነገር ተዳምኑን እዞም ናይ ብሄር ወድባትን (ደገፍቲ ኢትኒካዊ ፊደራሊዝም) መሰረታዊ ፍልልይ ስለዘልዎም ብሓደ ክሰርሑ ፈጸሞም ኣይክኣሉን።

ኪዳን ተዳምኑ፤ ኣብ ኩሉ ቃልስታት ተዓዊቶም ኣይፈልጡን። ዕላምኦም ዓመጽን ጥፍኣትን ስለዝኾነ'ውን ክዕወቱ ፈጸሞም ኣይክኣሉን። ዘቃልሶም ዘሎ ህልኻን ቂምን ጽልእን እዩ እምበር፤ ዕላማ'ውን መሰረት ዝገበረ ኣይመስለንን፤ ኪዳንን ተዳሙን ግን ደንበ ተቓዋሚ ከይዕወትን ንክደክምን ንክፈሸልን ኩሉ ዓይነት ረሳሕ ፖለቲካዊ ስራሓት ኣካይዶም እዮም። ደቂ ከበሳ መራሕቲ ናይ ደምበ ተቓዋሚ ኮይኖም ክርኣዩ ኣይግባእን እዩ። ምክንያቱ ብወሸጢ ንሳቶም ይገዝኡ ኣለዉ ንደንበ ተቓዋሚ'ውን ትግርኛ እንተድኣ መሪሖም ጽቡቕ ኣይመጽእን እዩ እንዳበሉ ምምራሕ ጥራሕ ዘይኮነስ ብዝሒ ዘለዎ ተሳትፎ'ውን

ክህልዎም የብሉን እንዳብሉ ጉዕዙይ ፕሮፖዥን ያካይዱ ነይሮም። ነቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ፖለቲካዊ ጸገም ናይ እሰላም ክርስትያን መሰሉ ክርኤ እዮም ዝደልዩ። መሬት መታሕት ክርስትያን ወሪሮሞ፣ ቤተክርስትያናት ይሰርሑሉ ኣለዉ። ባህልናን ሃይማኖትናን፣ ተደፊሩ፤ ጸገምና ናይ ፍትሕን ዲሞክራሲን ኣይነሃን። ኣብ ሞንጎ እሰላምን ኣብ ሞንጎ ክርስትያንን ዘሎ ጸገም እዩ። ኣብ ሞንጎ ዓረባዊ መብቅል ዘለዎምን ኣብ መንጎ ሓበኻዊ መብቅል ዘለዎምን ህዝብታት ዘሎ ፍልልይ እዩ ብማለት ነቲ ኤርትራዊ መንነትን ኤርትራዊ ዜግነትን ኪሓድዎ ካለእ ክመሰሉ ዝደልዩ ኣብ ሰውራዊ መሰርሕን ጉዕዞን ብተግባር ዝፈሸሉ ሕጂ'ውን ነቲ ኣብ ሰውራ ዘፍሸሎም ዕላማን መንገድን ተኸተሎም ስለዝተጓዙ ፈሺሎም ንርእዮም ኣለና። ካብ ታሪኽ ክማሃሩ ኣይደልዩን እዮም። ነቲ ህዝቢ ኣብ ምክፍፋልን ናይ ሃይማኖት ዓሌት መብቅል ጉዳያት እንዳመዘመዙ ነቲ ህዝቢ ኣብ ምክፍፋልን ኣብ ምርሕሓቕን ረሳሕ ስራሕ ይሰርሑ ኣለዉ። እቲ ርክባት ናይ ህዝቢ ዳርጋ ተብታተኹ ክባሃል ይኽእል እዩ። ስለሱተ ሚኒስትን ሓምሳን ኤርትራውያን ኣብ ማእከላይ ባሕሪ ጥሒሎም ስለዘለዉ ናይ ሽምዓ ምብራሕ ናይ ሓዘን ምሽት ስለዘለና ምሳና ኣምሰዩ ክትብሎም እንክለኹ፣ ሽምዓ ኣብሪህካ ምሕዛን ብሃይማኖትና ስለዘይፍቀድ ኣይጥዕመናን ይብሉ። ህዝባዊ ብዓል ስለዝኾነ ብሓደ ነምሰይ ክትብሎም እንክለኹ'ውን፣ ንሰኻትኩም ሰዋ ስለትሰትዩ ምሳኻትኩም ከንምሰይ ኣይንኽእልን ዝብል መልሲ እዩ ዝወሃብ። ኣብ በረኻታት ሊብያ ሓምሳን ሽዱሽተን ኤርትራውያን መንእሰያት ክርስትያን ተሓሪዶም ዝረኣናዮ ናይ ሓዘን መግለጺታት የሎን። ኣብ ማእከላይ ባሕሪ ተደጋጋሚ ግዜ ኤርትራውያን ብኣማኢት ኣብ ዝረግፉሉ እዋን፣ ዓለም ብሙሉኡ ክሃረብ እንክሎ ካብ'ዞም ኣሕዋትና እንብሎም ግን ብጀካ ምጽቃጥ ዝሰማዕ ነገር የለን።

እዚ ንዝሓለፉ ሰብዓ ዓመታት ዝተጓዘ ጸገም፣ እንዳኸፍኤ ልክዕ ከም'ቲ እንግሊዛውያን ዝረኣዩዎ ብሓደ ክነብር ዘይኽእል ህዝቢ ምዃኑ እዩ ዘመልክት ዘሎ። እምበር ክንዕረቕ ወይ'ውን ጸገምና ክፍታሕ ምዃኑ ዝእምት ዝኾነ ይኹን ምልክት የሎን። ደቂ መታሕት ብፍላይ እቶም ምሁራት ፍታሕ ከምጽኡ እዮም ኢልካ ትጽብዮም ሰባት ብኣንጻሩ እቶም ዝኸፍኡን ዝጸበቡን ብሃይማኖትን መብቅልን መሰረት ጌርካ ምምዛን እምበር ሃገር ዜግነት ንዝብሃል ነገር መንቀሊ ጌሮም ክመዝኑን ክግምግሙን ኣይደልዩን። ነቲ ኣብ ታሕቲ ዝርከብ ቀበላዊ ሃይማኖታዊ ድሕረት መሰረት ጌሩ ዝጓዘ ምንቅስቃሳት ክእርሙ ዘይኮነስ ከተባብዑ እዩም ዝረኣዩ። ንፖለቲካዊ መንነት ስርዓት ህግደፍ ብጉቡእ ነቲ ቀንዲ ዓይነቲን ፖለቲካዊ ዕላምኡን ዝገልጹ ከም ተራ ሰብ ህግደፍ ናይ ትግርኛን ናይ ክርስትያንን መንግስቲ እዩ ኢሎም ብምግላጽ ነቲ ዘዩድሊ ፍልልያት ሰማይ ከምዝግርግ ይገብሩዎ።

ካልኣይ ክፋል ኣብ ዝመጽእ ሰሙን ይቐጽል።

ረዘነ ሃብተ
ሕቡራት መንግስታት ኣሚሪካ
መስከረም ሓደ 2015

[ሓበሬታ፡ ነዚ ብዝምልከት ኣብ 2010 ዝተጻሓፈ ንምወኃስ ኣብዚ'ኣ ጠወጃ/ቻ](#)